

بسم الله الرحمن الرحيم

ہمہ سوال نامی

دکترای تخصصی (Ph.D)

(فقہ و حقوق)

(جلد ۲)

۱۳۹۱-۱۳۹۴

تالیف و تدوین

دکتر احمد باقری

محمد مہریزی ثانی

سرشناسه	: باقری، احمد
عنوان و پدیدآور	: همه سوال‌های دکترای تخصصی الهیات و معارف اسلامی (جلد ۲) (فقه و مبانی حقوق اسلامی) / تالیف و تدوین: دکتر احمد باقری، محمد مهریزی ثانی
مشخصات نشر	: تهران: پردازش، ۱۴۰۳
مشخصات ظاهری	: ۹۰ ص
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۲۳۳-۳۸۳-۴
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
موضوع	: دانشگاه‌ها و مدارس عالی -- ایران -- آزمون‌ها
موضوع	: فقه و مبانی حقوق -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
موضوع	: آزمون دوره‌های تحصیلات تکمیلی -- ایران
شناسه افزوده	: محمد مهریزی ثانی
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۲ م/۳۵۳۳۶ LB۲۳۵۳
رده‌بندی دیویی	: ۳۷۸/۱۶۶۴
شماره کتابخانه ملی	: ۷۵۶۷۸۷

حق چاپ محفوظ و متعلق به ناشر است.

همه سوال‌های دکترای تخصصی فقه و حقوق - جلد ۲ ۱۳۹۴ اس-۱۳۹۱

تالیف و تدوین	: دکتر احمد باقری، محمد مهریزی ثانی
ناشر	: پردازش
چاپ اول	: ۱۴۰۳
تیراژ	: ۱۰۰
حروفچینی	: پردازش
لیتوگرافی	: پردازش
چاپ و صحافی	: پردازش
قیمت	: ۳۰۰۰۰۰ تومان

نشر پردازش

تهران: میدان انقلاب، خیابان فروردین، خیابان شهدای ژاندارمری، روبه‌روی اداره پست، پلاک ۱۳۲ و ۱۳۰ ساختمان پردازش

تلفن: ۶۶۹۷۵۵۶۶ (خط ۱۰۰) دورنگار: ۶۶۴۰۷۴۰۸

www.Pardazesh.org

سایت برتر کشور در چهارمین و پنجمین همایش ملی تجارت الکترونیک

فهرست مطالب

مجموعه سوال های دکترای الهیات و معارف اسلامی (فقه و مبانی حقوق اسلامی ۱۳۹۱)

سوال.....	۵
پاسخ نامه.....	۱۵

مجموعه سوال های دکترای الهیات و معارف اسلامی (فقه و مبانی حقوق اسلامی) ۱۳۹۲

سوال.....	۲۴
پاسخ نامه.....	۳۵

مجموعه سوال های دکترای الهیات و معارف اسلامی (فقه و مبانی حقوق اسلامی) ۱۳۹۳

سوال.....	۴۳
پاسخ نامه.....	۵۷

مجموعه سوال های دکترای الهیات و معارف اسلامی (فقه و مبانی حقوق اسلامی) ۱۳۹۴

سوال.....	۶۴
پاسخ نامه.....	۷۸

آزمون دکترای تخصصی الهیات- فقه و مبانی حقوق اسلامی ۱۳۹۱

■ عَيْنِ الْأَصْحَ وَالْأَدَقَّ فِي التَّرْجُمَةِ أَوْ التَّعْرِيبِ أَوْ الْمَفْهُومِ (۱۰-۱)

۱. «وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ»:

- (۱) محمد نیست مگر رسولی که رسولان پیش از او رفته‌اند! (۲) محمد جز رسولی نیست که رسولان قبل از او گذشته‌اند!
(۳) محمد نیست جز رسولی که رسولانی قبل از او گذشته‌اند! (۴) محمد فقط رسولی است که قبل از او رسولان نیز گذشته‌اند!

۲. «وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيًّا»:

- (۱) هر چیزی را بوسیله آب زنده گذاشتیم!
(۲) هر چیزی را از آب زنده قرار داده‌ایم!
(۳) هر چیز زنده را بوسیله آب زنده کردیم!
(۴) هر چیز زنده‌ای را از آب قرار داده‌ایم!

۳. «لَمَّا ظَهَرَتْ هَذِهِ الْآيَاتُ عَاتِبَ الْقَادِرُ بِاللَّهِ، وَكَانَ وَلِيًّا لِلْعَهْدِ، أَبَا أَحْمَدَ وَالِدَ الشَّرِيفِ الرِّضِيِّ وَالْمُرْتَضَى أَخَاهُ!»:

- (۱) وقتی این اشعار فاش شد، القادر بالله که ولیعهد احمد بود، پدر شریف رضی و برادر مرتضی را سرزنش نمود!
(۲) چون این آیات علنی شد، القادر بالله که ولیعهد بود، ابو احمد پدر شریف رضی و مرتضی برادر او را سرزنش کرد!
(۳) آنگاه که اشعار را سرایید، ابا احمد پدر شریف رضی و برادرش المرتضی مورد ملامت ولیعهد، القادر بالله واقع شدند!
(۴) هنگامی که این آیات را سرایید، القادر بالله ولیعهد را به خاطر ابواحمد پدر شریف رضی و مرتضی برادر او ملامت کرد!

۴. عَيْنِ الْخَطَأِ:

- (۱) اَيْنَ إِخْوَانِي الَّذِينَ رَكَبُوا الطَّرِيقَ: کجایند یاران من که راه را طی کردند
(۲) وَمَضُوا عَلَى الْحَقِّ، وَ اَيْنَ نَظَرَاؤُهُمْ مِنْ إِخْوَانِهِمْ: و بر طریق حق رفتند، کجایند همانندان آنان از یارانشان
(۳) الَّذِينَ تَعَاقدُوا عَلَى الْمَنِيَّةِ: که با یکدیگر بر مرگ عهد و پیمان بستند
(۴) وَأَبْرَ بَرُؤُسَهُمْ إِلَى الْفَجْرَةِ؟! و سران آنها به پای فاجران انداخته شد؟!

۵. «قَالُوا حُبْسَتْ! فَقُلْتُ لَيْسَ بِضَائِرِي حَبْسِي، وَ أَيْ مَهْنَدٌ لَا يُعْمَدُ!». عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (۱) گفتند چرا زندانی هستی! در جواب گفتم آسیب من از زندان نیست، زیرا هر تیغ هندوانی را نیز در نیام کنند!
(۲) گفتند چه شده که محبوس هستی! گفتم آسیب من از حبس نیست، چه تیغ هندوانی را نیز گاهی در نیام کنند!
(۳) مرا گفتند زندانی شده‌ای! پاسخ دادم که محبوس کردن من مرا آسیب نمی‌رساند، کدام تیغ هندی است که در غلافش نکند!
(۴) مرا گفتند در حبس هستی! در جواب گفتم زندان من چه ضرری دارد، و کدام شمشیر هندی است که نتوان آن را از غلاف کشید!

۶. «و إذا سألتك أن أراك حقيقةً فاسمح و لا تعجل جوابي: لن ترى!». عيّن الصحيح في المفهوم:

- (۱) آنگاه که خواستار رؤیت واقعی تو شوم، رخصتی ده و جواب تو، نفی ابدی به «لن» نباشد!
- (۲) اگر درخواست من به حقیقت دیدار تو باشد، رخصت بفرما و پاسخ مرا «لن ترانی» قرار مده!
- (۳) هرگاه از تو بخواهم که حقیقت خویش را بر من بنمایی، اجازه بده و پاسخ را «لن ترى» قرار مده!
- (۴) چنانچه سوال من این باشد که دیدار حقیقی تو کدام است، اجازه بده که جواب آن «هرگز» نباشد!

۷. «من لان عوده كثفت أغصانه!». عيّن المناسب للمفهوم:

- (۱) مهربانی، مهربانی آورد!
- (۲) آنکه به نرمی بازآید گام‌های بسیار بردارد!
- (۳) یکی بر سر شاخ و بن می‌برید!
- (۴) آدم خوش اخلاق یاران بسیار دارد!

۸. «هرچه از این مورخ نقل شده عادهً از محالات است و مخالف طبیعت!»:

- (۱) کَلَّما ذکر عن هذا المؤرخ مستحيل عادةً منافي للطبيعة!
- (۲) جميع ما نقلوا من هذا المؤرخ من المستحيلات و منافيًا للطبيعة!
- (۳) إنَّما ذکر من المؤرخ هذا يعدّ من المحالات و ما ينافي الطبيعة!
- (۴) إنَّ كلَّ ما نقل عن المؤرخ هذا يعتبر من المحالات و ينافي الطبيعة!

۹. «آن حصار تا این تاریخ که سال ۴۳۲ از هزاره اول هجرت است باقی است!»:

- (۱) بقى ذلك السور حتى اليوم الذى هو عام أربعمئة و اثنان و ثلاثون بعد الألف الأولى للهجرة!
- (۲) إنَّ ذلك السور باقى إلى وقتنا هذا و هو سنة أربعمئة و ائنتين و ثلاثين من الألف الأولى للهجرة!
- (۳) ذلك الحصار باقى إلى يومنا هذا و هى سنة ائنتين و ثلاثين و أربعمئة من الهجره الألفیة الأولى!
- (۴) قد بقى الحصار ذلك حتى هذا التاريخ و هو عام اثنان و ثلاثون و أربعمئة بعد الهجرة بألف سنة!

۱۰. «بسیاری از امیران برای ساختن زوایا یا خانقاهها برای قشرهای مختلف مردم با یکدیگر رقابت می‌کردند!». عيّن الخطأ:

- (۱) كثير من الأمراء كانوا يتنافسون فى بناء الزوايا أو الخانقاهات لشرائع الناس المختلفة!
- (۲) كان الكثير من الأمراء يتنافسون فى تشييد الزوايا أو الخانقاهات لطوائف الناس المختلفة!
- (۳) إنَّ الكثير من أمراء البلاد كان يتنافسون لتشييد الزوايا أو الخوانق لشرائع المختلفة الناس!
- (۴) إنَّ كثيراً من الأمراء كانوا يتنافسون معاً فى بناء الزوايا أو الخوانق للطوائف المختلفة من الناس!

■ عيّن الصحيح فى التشكيل (۱۲-۱۱):

۱۱. «عباد الله! احذروا يوماً تفحص فيه الأعمال و يكثر فيه الزلزال و تشيب فيه الأطفال!»:

- (۱) عِبَادَ - يَوْمًا - تَفْحَصُ - الأَعْمَالُ
- (۲) تُفَحِّصُ - الأَعْمَالُ - يَكْثُرُ - الزَّلْزَالُ
- (۳) إِحْذَرُوا - الله - يَكْثُرُ - تُفَحِّصُ
- (۴) يُكْثَرُ - الزَّلْزَالُ - تَشِيبُ - الأَطْفَالُ

١٢. «ضعف أمر نصر بن سيار صاحب مروان بن محمد على بلاد خراسان و كانت له حروب أكثر فيها الحيل و المكاييد!»:

- (١) أمر - سيار - مروان - بن
(٢) صاحب - مروان - خراسان - الحيل
(٣) نصر - محمد - أكثر - المكاييد
(٤) ضعف - نصر - حروب - أكثر

١٣. عيّن الخطأ في التشكيل:

- (١) الحَيَوَانُ كِتَابٌ فِي سَبْعَةِ أَجْزَاءٍ، جَمَعَ فِيهِ الْجَاهِظُ مَا انْتَشَرَ؛
(٢) فِي الْكُتُبِ وَ مَا تَنَاقَلَتْهُ الْأَلْسِنَةُ مِنْ أَقْوَالٍ فِي الْحَيَوَانَاتِ وَ الْحَشَرَاتِ وَ الْهُوَامِ؛
(٣) وَ طِبَائِعِهَا وَ عِلَاقَتِهَا بِالْإِنْسَانِ، وَ أُوْرِدَ كَثِيرًا مِنَ النَّوَادِرِ وَ الْأَحَادِيثِ وَ الْقَصَصِ؛
(٤) وَ مِمَّا حُكِيَ عَنِ الثَّأْرِ عِنْدَ الْعَرَبِ، وَ ذَكَرَ مَا يُسْتَدَلُّ بِهِ عَلَى حُسْنِ وَضْعِ اللَّهِ وَ تَدْبِيرِهِ!

■ عيّن الصحيح في الإعراب و التحليل الصرفي (١٨-١٤):

١٤. «ذلك جزيناهم بما كفروا، و هل نجازي إلّا الكفور»:

- (١) ذلك: اسم غير متصرف - إشارة للبعيد - معرفة - مبني على الفتح / مفعول مطلق مقدم، و منصوب محلاً، عامله فعل «كفروا»
(٢) نجازي: للغائب - مزيد ثلاثي من باب مفاعلة - معتل و أجوف (إعلاله بالقلب) - متعد / فعل و مرفوع بضمة مقدرة، فاعله الضمير المستتر فيه وجوباً، تقديره «نحن»
(٣) كفروا: ماضٍ - للغائب - مجرد ثلاثي - صحيح و سالم - مبني / فعل و فاعله ضمير الواو البارز، و الجملة فعلية و مصدر مؤول و مجرور محلاً بحرف الجر، تأويله: بكفرهم
(٤) الكفور: مشتق و اسم مبالغة (مصدره: كفر) - معرف بآل - معرب - صحيح الآخر - ممنوع من الصرف / مستثنى مفرغ و منصوب بالتبعية للمستثنى منه المحذوف على أنّه بدل، و المحذوف مفعول به

١٥. «لو أعطيت الأقاليم السبعة بما تحت أفلاكها على أن أعصى الله ... ما فعلته!»:

- (١) السبعة: من الأعداد الأصلية المفردة - مفرد مؤنث - معرف بآل - معرب - صحيح الآخر - منصرف / نعت و مجرور بالتبعية للمنوع
(٢) أعطيت: ماضٍ - للمتكلم وحده - مزيد ثلاثي بزيادة حرف واحد - متعد - مبني للمجهول / فعل و نائب فاعله ضمير التاء البارز، و الجملة فعلية
(٣) الأقاليم: جمع تكسير (مفردة: إقليم، مذكر) - جامد و غير مصدر - معرف بآل - معرب - ممنوع من الصرف - مفعول به ثانٍ و مرفوع على أنّه نائب الفاعل
(٤) تحت: اسم غير متصرف - من الأسماء الملازمة للإضافة - معرف بالإضافة - مبني على الفتح / ظرف أو مفعول فيه للزمان، و مع متعلقه: شبه جملة و صلة

۱۶. «كان ظهوره يوم الثلاثاء لثمانى ليال مضين من ذى الحجة سنة ستين!»:

- (۱) ستين: جمع سالم للمذكر بالإلحاق - من أعداد العقود الأصلية - جامد و غير مصدر - معرب / مضاف إليه و مجرور بالياء
- (۲) سنة: اسم - مفرد مؤنث - جامد و غير مصدر - معرف بالإضافة - معرب - صحيح الآخر - منصرف / مضاف إليه و مجرور
- (۳) ليال: جمع تكسير (مفردة: ليلة، مؤنث) - نكرة - معرب - صحيح الآخر - منصرف / تمييز مفرد للعدد و مجرور على أنه مضاف إليه
- (۴) مضين: ماضٍ - للغائبات - مجرد ثلاثي - معتل و ناقص (إعلاله بالحذف) - معرب / فعل و فاعله ضمير النون البارز، و الجملة فعلية

۱۷. «و أعلم ما فى اليوم و الأمس قبله و لكننى عن علم ما فى غد عم!»:

- (۱) الأمس: اسم غير متصرف - جامد - معرف بأل - مبنى على الكسر / معطوف و مجرور محلاً بالتبعية
- (۲) عم: مفرد مذكر - مشتق و صفة مشبهة - نكرة - معرب - منقوص - منصرف / خبر مفرد لحرف «لكن» و مرفوع بضمّة مقدرة
- (۳) أعلم: مضارع - للمتكلم وحده - مجرد ثلاثي - صحيح و سالم - معتدّ - مبنى للمعلوم / فعل من أفعال القلوب، و اسمه الضمير المستتر فيه وجوباً تقديره «أنا»
- (۴) ما: اسم غير متصرف - موصول عام (غير ذوى العقول عادةً) - نكرة مخصصة - مبنى على الفتح / مفعول به و منصوب محلاً، الأولى لفعل «أعلم» و الثانية لشبهه فعل «علم»

۱۸. «أنا لا أقول: دعوا النساء سوافراً بين الرجال يجلن فى الأسواق!»:

- (۱) بين: اسم غير متصرف - من الأسماء الملازمة للإضافة - نكرة مخصصة - مبنى على الفتح / ظرف أو مفعول فيه للمكان و منصوب
- (۲) يجلن: للغائبات - مجرد ثلاثي - معتل و مثال (إعلاله بالحذف) - لازم - مبنى للمعلوم / فعل و فاعله ضمير النون البارز، و الجملة فعلية
- (۳) دعوا: أمر - للمخاطبين - مجرد ثلاثي - معتل و مثال (إعلاله بالحذف) - معتدّ - مبنى على حذف نون الإعراب / فعل و فاعله ضمير الواو البارز
- (۴) سوافراً: جمع تكسير (مفردة: سافرة، مؤنث) - جامد و غير مصدر - نكرة - معرب - منصرف / حال مفردة و منصوب، و صاحب الحال «النساء»

■ ■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۳۰- ۱۹)

۱۹. عین الخطأ فى النسبة:

- (۱) عقيدة ← عقدى (۲) ذكرى ← ذكراوى (۳) حقيقة ← حققى (۴) بيداء ← بيداوى

۲۰. عین الخطأ فى التصغير:

- (۱) رسول ← رسيل (۲) صلة ← وصيلة (۳) كثير ← كئير (۴) ميعاد ← مويعاد

۲۱. «... ربكن آيتها المؤمنات! فالمؤمنات هن اللاتي ... ربهن!». عین الخطأ للفراغين:

- (۱) اتقين / اتقين (۲) اتقين / اتقين (۳) تتقين / يتقين (۴) تتقين / تتقين

٢٢. عَيِّن الصحيح في عمل المصدر:

- (١) رَوَيْتَها هذا المنظر غَيْرَ رَأْيِها شديداً!
- (٢) لَعِبْتَه كرة القدم كانت بارعة جداً يوم أمس!
- (٣) نظَرْتَه الخاطفة هذه المقالة لا فائدة منها!
- (٤) إجاباتِها هذه الأسئلة تدلُّ على إلمامِها بالموضوع!

٢٣. عَيِّن الخبر جملة اسمية:

- (١) اعلم أن الذين يُسرفون في النِّعم الإلهية هم الخاسرون!
- (٢) ليت الأغنياء يجعلون من أموالهم حقاً للسائل والمحروم!
- (٣) إِنَّمَا العمل الصالح بركاته باقية مادامت السماوات والأرض!
- (٤) يصبح الطالب طالب علم حقيقى متى ما طلب العلم أينما كان!

٢٤. عَيِّن الصحيح في اسم الفعل:

- (١) إِيَّاكَ يا خائن عَنَى، أَفَّ لَكَ!
- (٢) هَلَمْ الصَّفَّ قبل أن يبدأ الأستاذ بالدرس!
- (٣) عَلَيْكَ بنفسك هَذَّبِيها، يا شابة!
- (٤) عَنِ الأخلاق الفاضلة دَفَعَ، أَيُّها المصلحون!

٢٥. عَيِّن الصحيح:

- (١) لم يَكُ زميلى راسباً في الامتحان و لم أكنه أنا!
- (٢) لن أَكُ كاذباً في أقوالى و لا فى أعمالى!
- (٣) لن أكن من الذين يخالفون وعدهم بعد أن وعدوا!
- (٤) لم يَكُ المؤمنون قانطين من رحمة ربِّ العالمين!

٢٦. عَيِّن الخطأ عن المفعول به:

- (١) هل أعلمت زميلك أسئلة الامتحان بسيطة جداً؟
- (٢) ليلة أمس وجدتُنِي أكَلَمَنِي في النوم!
- (٣) علَّمت نفسي درساً لم أعلمه غيري طول الحياة!
- (٤) أ كاتِبٌ أنت تمارينك كلَّها في الكرَّاسة؟

٢٧. عَيِّن الخطأ في أسلوب التعجَّب:

- (١) أشدُّد باخضرار الأشجار في الربيع و بانتعاشها!
- (٢) أشدُّد بما اخضرَّت الأشجار في الربيع و بما انتعشت!
- (٣) ماكان أشدَّ اخضرار الأشجار في الربيع و انتعاشها!
- (٤) ما أشدُّد بأن تخضرَّالأشجار في الربيع و أن تنتعش!

٢٨. عَيِّن المشغول عنه منصوباً وجوباً:

- (١) أولادى أجازيهم على أفعالهم الحسنة حتَّى على الإكثار!
- (٢) العلم إن درسته جيِّداً نفعك في الدنيا والآخرة!
- (٣) كلَّ كتاب طالع مقدِّمته بداية الأمر و لا تغفل عنها!
- (٤) هَلَّا الحسنة لا تفعلها و تتوقَّعها من الآخرين!

٢٩. عَيِّن الخطأ:

- (١) لم يحضر المتهمون أنفسهم!
- (٢) حضر الطالبان أنفسهما في الصف!
- (٣) لم تحضر الطالبتان نفسيهما!
- (٤) حضر القضاة أنفسهم في المحكمة!

۳۰. «ینجح الطَّلَبَةُ فی الامتحان و لا سیّما» عین الخطأ للفراغ:

- (۱) الَّذی یجتهد! (۲) المجتهدون (۳) المجتهدین (۴) هو المجتهد

۳۱. به کدام روایت و به چه تقریبی برای اثبات حکم «عدم بطلان نکاح فضولی» استناد شده است؟

- (۱) سئل عن الامام (ع) عن غلام و جارية زوجهما وليان لهما و هما غیر مدرکین. فقال (ع): «النکاح جائز، و أيهما ادرك كان له الخيار»؛ بناءً على حمل الولی على الأب و الجد.
(۲) قال (ع) فی رجل زوجته أمّه و هو غائب: «النکاح جائز انشاء الزوج قبل و انشاء ترك»؛ بناءً على حمل القبول على تجديد العقد.
(۳) «انّ جارية بکراً أنت النبی (ص) فذكرت انّ اباهاً زوجها و هی کارهه فخيرها النبی (ص)»؛ بناءً على ان المراد من الكراهة، عدم رضا المعاملى بالعقد.
(۴) هر سه مورد.

۳۲. در عبارت زیر، مراد از «اصل» به ترتیب کدام است؟

- «ذهب الأكثر إلى عدم ثبوت الخيار لها بالجدام تمسكاً بالاصل. و عموم صحيحة الحلبي: «انما يرد النكاح من ... الجدّام ...»
ناقلة عن حكم الاصل.»

- (۱) اصالة اللزوم - اصالة اللزوم (۲) اصالة اللزوم - قاعدة الالتزام (۳) قاعدة الالتزام - اصالة اللزوم (۴) قاعدة الالتزام - قاعدة الالتزام

۳۳. کدام حکم مربوط به این فرض است: «و لو اعترف احدهما بالزوجية خاصة»؟

- (۱) لها مطالبة ما اقرّ به من المهر
(۲) يثبت عليه ما ادعى الآخر من المهر
(۳) يجب عليه دفع مهر المثل إن كان صادقاً فيما اقرّ به من المهر
(۴) يجب عليه التوصل إلى تخليص ذمته إن كان صادقاً فيما اقرّ به من المهر

۳۴. کدام قاعده است که مضمون خلاف آن نیز به عنوان یک قاعده فقهی مستقل شناخته می‌شود و دارای طرفداران جدی است؟

- (۱) قاعدة التقية (۲) قاعدة الاحسان
(۳) قاعدة الفراش (۴) قاعدة الشرط الفاسد ليس بمفسد للعقد

۳۵. «يجوز توکیل الزوجة فی طلاق نفسها و غيرها و قوله (ص): «الطلاق بيد من أخذ بالساق» لا ینافیہ.» وجه عدم منافات در عبارت فوق،

کدام است؟

- (۱) لأنّ یدها مستفادة من یدہ (۲) لأنّ دلالتہ على الحصر ضعيفة
(۳) جواز الطلاق لغير الزوج مطلقاً (۴) لأنّ یدها مستفادة من یدہ و دلالتہ على الحصر ضعيفة

۳۶. روایت زیر دلیل بر کدام قاعده فقهی گرفته شده است؟

«أدخل السوق فارید أن اشترى جارية تقول انی حرّة فقال (ع): اشترها الا أن تكون لها بیّنه»

- (۱) قاعدة اليد (۲) قاعدة التسليط (۳) قاعدة على اليد (۴) قاعدة السوق

۳۷. در توضیح عبارت: «لایلزم الضامن ما یقرّ به المضمون عنه أو یحلف علیه المضمون له» (متخذ از شرح لمعه) کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) مراد از حلف مضمون له، فرضی است که وی منکر محسوب می‌شود.
- (۲) مراد از حلف مضمون له، حلف پس از رد از سوی مضمون‌عنه است.
- (۳) مراد از اقرار مضمون‌عنه، فرض نزاع بین ضامن و مضمون‌عنه است.
- (۴) مراد از اقرار مضمون‌عنه، فرض نزاع بین مضمون‌له و مضمون‌عنه است و مراد از حلف مضمون‌له، فرض رد قسم از سوی ضامن است.

۳۸. مطابق نظر شهید ثانی، در فرض اجتماع برادر ابوینی، برادر ابی، برادر امی و پسر برادر ابوینی چه کسی عاقله است؟

- (۱) برادر ابوینی؛ چون تنها او هم وارث است و هم ابوینی است.
- (۲) همه به جز برادر امی؛ چون ابی هستند.
- (۳) برادر ابوینی و پسر برادر ابوینی؛ چون نسب آنها از دو طرف است.
- (۴) برادر ابوینی و برادر امی؛ چون فقط این دو نفر وارث هستند.

۳۹. «لو دفعه فی البئر مع جهل الدافع بالبئر فمات،.....»

- (۱) یجب الدیة علی العاقله (۲) لایجب الدیة (۳) یجب الدیة علی الدافع (۴) یقتص منه لأنه المباشِر

۴۰. در عبارت: «لو توجهت البیمین، إما یحلف علی القطع أو یحلف علی عدم العلم»، در کدام گزینه «حلف علی القطع» صدق نمی‌کند؟

- (۱) ادعای زوجه مبنی بر عدم اداء نفقه
- (۲) ادعای عدم اداء اجرت در اجاره
- (۳) ادعای ثبوت دین بر مورث علیه وارث
- (۴) ادعای زوج مبنی بر عدم رد نصف مهریه از سوی مطلقه غیرمدخوله

۴۱. «لو ادعی الاعسار.....»

- (۱) لم یقبل قوله إلّا بالبينة (۲) یقبل قوله بیمنه
- (۳) یقبل قوله بیمنه اذا كان الدعوی بالمال (۴) یقبل قوله بیمنه إذا كان الدعوی بغیر المال

۴۲. از عبارت: «الإقالة فسخ فی حق المتعاقدين و غیرهما» چه نتیجه‌ای می‌توان گرفت؟

- (۱) عدم جواز اقاله به زیاده یا نقصان از ثمن
- (۲) اقاله تنها در فرض بقاء عوضین قابل فرض است.
- (۳) چون اقاله را «فسخ» دانسته، پس یک‌طرفه نیز قابل تحقق است.
- (۴) می‌توان حق اقاله را همانند خیار فسخ برای شخص ثالث نیز اعتبار کرد.

۴۳. یسقط خیار المجلس.....

- (۱) بالمفارقة و لو عن اکراه مع امکان التخیار (۲) بالمفارقة عن اختیار فلو اکراه علی المفارقة لم یسقط
- (۳) بالمفارقة او بعروض حائل بینهما (۴) بزوال المجلس

۴۴. «قیل: یجب الأمر بالمعروف علی الأعیان». کدام گزینه از این عبارت کتاب شرائع الاسلام فهمیده می‌شود؟
(۱) باید امر به معروف کرد و این واجب، بدل ندارد.
(۲) امر به معروف واجب کفایی نیست.
(۳) امر به معروف نسبت به تک‌تک واجبات جاری می‌شود.
(۴) مطابق یک قول، امر به معروف تنها بر افراد سرشناس واجب است، نه بر همه.
۴۵. در مورد روایت نبوی: «المؤمنون بعضهم أكفاء بعض ... و یسعی بذمتهم أدناهم» کدام گزینه صحیح است؟
(۱) مراد از «أدناهم» حاکم است؛ چون از همه به ولایت نزدیکتر و سزاوارتر است.
(۲) مراد از «ذمتهم» عقد امان بین مؤمن و کافر است.
(۳) به موجب اطلاق کلمه «أدناهم» حتی صبی نیز می‌تواند عاقد باشد به شرط آنکه ممیز باشد.
(۴) مراد از «ذمتهم» آن است که هر مؤمنی می‌تواند با یکی از کفار عقد ذمه منعقد کند و از آن پس، کافر، ذمی محسوب می‌شود و باید جزیه دهد.
۴۶. در ماده ۱۲۰ قانون مجازات اسلامی آمده است: «حاکم شرع می‌تواند طبق علم خود که از طرق متعارف حاصل شده است، حکم کند.» اعتبار علم قاضی در ماده یاد شده نسبت به مورد دعوا، مصداق کدام قطع است؟
(۱) قطع موضوعی (۲) قطع قطاع (۳) قطع طریقی (۴) ظن معتبر
۴۷. ظن ناشی از کدام قسم از اقسام شهرت، حجت است؟
(۱) شهرت فتوایی نسبت به جبران ضعف سند و ترجیح احدالمتعارضین
(۲) شهرت روایی نسبت به جبران ضعف سند
(۳) شهرت عملی نسبت به جبران ضعف سند و شهرت روایی نسبت به جبران ضعف سند
(۴) شهرت عملی نسبت به جبران ضعف سند
۴۸. در کدام یک از طرق اثبات کاشفیت اجماع از قول معصوم (ع)، مخالفت معلوم‌النسب، مخل نیست؟
(۱) طریق لطف (۲) طریق حس (۳) طریق حدس (۴) طریق لطف و طریق حدس
۴۹. سیره در کدام مورد، بدون نیاز به امضای جداگانه شارع دلیل بر حکم شرعی قلمداد می‌شود؟
(۱) سیره عقلا (۲) سیره منتشره متصل به عصر معصوم (ع)
(۳) سیره عقلا اگر در امور شرعی مورد استفاده قرار گیرد. (۴) سیره منتشره مطلقاً
۵۰. با فرض اینکه شخصی نذری کرده است، کدام یک از موارد زیر از مصادیق شبهه موضوعیه می‌باشد؟
(۱) اینکه نمی‌داند نذر کرده است یک بار به فقیر غذا بدهد یا دو بار.
(۲) اینکه نمی‌داند نذر کرده است به فقیر غذا بدهد یا پول بدهد.
(۳) اینکه نذر کرده است به فقیر غذا دهد، ولی نمی‌داند این شخص فقیر است یا نه.
(۴) موارد ۱ و ۲؛ زیرا نمی‌داند موضوع نذر او چیست.

۵۱. به نظر شیخ انصاری (ره) در فرضی که نمی‌دانیم آیا مایع اول خمر است یا مایع دوم غصبی است، چه حکمی جاری می‌شود؟
- (۱) شرب هر دو ظرف جایز است؛ زیرا علم به اینکه چه حرامی مرتکب شده‌ایم، نداریم.
 - (۲) شرب یکی از دو ظرف جایز است؛ چون علم تفصیلی به مخالفت حاصل نمی‌شود.
 - (۳) شرب یکی از دو ظرف جایز است؛ چون متعلق تکلیف واحد نیست.
 - (۴) شرب هیچ یک از دو ظرف جایز نیست.
۵۲. اگر تردید کنیم نکاح منعقدشده، نکاح دائم بوده یا موقت دوساله، پس از انقضای سال دوم چه حکمی جاری می‌شود و چرا؟
- (۱) آثار نکاح بار می‌شود به دلیل استصحاب کلی قسم اول
 - (۲) آثار نکاح دائم بار می‌شود به دلیل استصحاب کلی
 - (۳) آثار نکاح موقت بار می‌شود به دلیل استصحاب فرد
 - (۴) آثار نکاح بار می‌شود؛ زیرا استصحاب کلی قسم دوم جاری است.
۵۳. نتیجه جریان استصحاب در شک در مقتضی این است که
- (۱) اگر شک کنیم سبب تأثیر موجود است یا نه، حکم به وجود سبب کنیم.
 - (۲) اگر شک در قابلیت بقاء شیء کنیم، حکم به بقاء کنیم.
 - (۳) در موارد شک در مقتضی، یعنی ملاک و مصلحت حکم، حکم به بقاء کنیم.
 - (۴) هر سه مورد صحیح است و نیز اینکه در موارد شک در جعل شرعی استصحاب جاری می‌شود؛ زیرا جعل شرعی مقتضی آثار است.
۵۴. کدام گزینه حقیقت «حکومت» را بیان می‌کند؟
- (۱) دلیل حاکم از ناحیه سند بر دلیل محکوم مقدم است.
 - (۲) دلیل حاکم فقط موضوع دلیل محکوم را تفسیر می‌کند.
 - (۳) دلیل حاکم در ناحیه موضوع یا محمول دلیل محکوم تصرف می‌کند.
 - (۴) دلیل حاکم در مواردی بعض افراد را از شمول حکم دلیل محکوم خارج می‌کند.
۵۵. درباره متعلق تکلیف کدام گزینه صحیح است؟
- (۱) عنوان متعلق تکلیف نیست، زیرا مصالح و مفاسد در خارج است نه در عنوان.
 - (۲) متعلق تکلیف معنوی است نه عنوان.
 - (۳) متعلق تکلیف عنوان است و فناء عنوان در معنوی، مصحح تعلق تکلیف به عنوان است.
 - (۴) متعلق تکلیف عنوان است و چون فانی در معنوی می‌باشد، لذا تکلیف به معنوی سرایت می‌کند.
۵۶. با توجه به اطلاق دو آیه: «أحلّ الله البيع» و «لا تأكلوا الرِّبا» و جمله: «يجوز الربا بين الوالد والولد» اگر شک کنیم بین دو نفر رابطه پدر و فرزندی برقرار است یا نه، به کدام گزینه تمسک می‌شود؟
- (۱) اطلاق آیه: «لا تأكلوا الرِّبا»
 - (۲) اطلاق آیه: «أحلّ الله البيع»
 - (۳) استصحاب حرمت ربا
 - (۴) استصحاب عدم بیع

۵۷. در عبارت عام: «عبور از چراغ قرمز جرمه دارد» و خاص: «عبور از چراغ قرمز در موارد اضطراری جرمه ندارد» اگر شک کنیم مسافری که در ماشین است، بیمار و مضطر است یا نه،
(۱) اصل بر عدم جرمه است به دلیل جمله دوم.
(۲) جرمه ندارد به دلیل اصل عدم جرمه.
(۳) اصل بر جرمه است به دلیل جمله اول.
(۴) جرمه دارد؛ چون نمی‌توان به جمله دوم تمسک کرد و جرمه را نفی نمود؛ زیرا تمسک به عام در شبهه مصداقیه خود عام جایز نیست.

۵۸. به نظر شیخ انصاری در جملات امری کدام گزینه نادرست است؟
(۱) وجوب همواره فعلی است.
(۲) واجب می‌تواند مشروط به هر قیدی باشد جز قید زمان.
(۳) همه قیود، قیود واجبه‌اند نه وجوب.
(۴) هیچ واجبی مشروط نیست.

۵۹. با توجه به عبارت: «من أفطر متعمداً فليکفر» کدام گزینه درست است؟
(۱) برای هر افطار عمدی یکبار کفاره کافی است؛ به دلیل هیئت فعل «فلیکفر»
(۲) باید برای هر افطار عمدی کفاره بدهد؛ اگرچه هیئت فعل امر اقتضای یک کفاره می‌کند.
(۳) تعدد افطار سبب تعدد کفاره می‌شود؛ به دلیل ماده فعل «فلیکفر»
(۴) برای هر افطار عمدی باید کفاره دهد و یک بار کافی است.

۶۰. التقسيمات الثانوية هي تقسيم الماهية
(۱) بعد ملاحظة تعلق شيء بها
(۲) بما هي هي
(۳) بعد تعلق الامر بها او النهي عنها
(۴) بالقياس الى كل خصوصية يمكن عرضها عليها و عدمه

پاسخ‌نامه دکترای تخصصی الهیات- فقه و مبانی حقوق اسلامی ۱۳۹۱

۱. گزینه ۲ در گزینه (۱) «خَلَّت» به معنای گذشتن است لذا «رفته‌اند» ترجمه‌ای دقیق نیست. در گزینه (۳) الرسل معرفه است اما به صورت نکره ترجمه شده است. در گزینه (۴) کلمه «نیز» وجود دارد که در اصل عبارت قرآنی وجود ندارد.
۲. گزینه ۴ در گزینه (۱)، «حی» در نقش نعت «شیء» ترجمه نشده است. علاوه بر آن «جعلنا» به معنای قرار داده‌ایم است نه زنده گذاشتیم. در گزینه (۲) «حی» در نقش نعت «شیء» ترجمه نشده است. در گزینه (۳) فعل «جعلنا» به معنای زنده کردیم ترجمه شده است. در گزینه (۴) هر چند که «جعلنا» ماضی نقلی ترجمه شده است ولی نسبت به سایر گزینه‌ها، صحیح‌ترین و دقیق‌ترین ترجمه است.
۳. گزینه ۲ در گزینه (۱) عبارت «ولیعهد احمد بود» در عبارت عربی وجود ندارد و نیز ترجمه انتهای عبارت عربی، مرتضی برادر او را (یعنی آخاه در نقش بدل) درست است نه برادر مرتضی را. در گزینه (۳) ظهرت به معنای سرایید نیست. در گزینه (۴) علاوه بر اینکه ظهرت به معنای سرایید نیست، القادر بالله خودش ولیعهد است و در اصل این جمله معترضه است ولی در این گزینه ولیعهد را در نقش مفعول به ترجمه کرده است. در ضمن در عبارت عربی «به خاطر ابواحمد» را نداریم. لذا ترجمه در این گزینه اشکالات فراوانی دارد.
۴. گزینه ۳ ظاهراً تمام گزینه‌ها درست ترجمه شدند ولی در گزینه ۳ دو اشکال به چشم می‌خورد: ۱- «الذین» به «که» ترجمه شده است و ۲- «تعاقدا» که مضارع است به صورت ماضی ترجمه شده است.
۵. گزینه ۳ «قالوا حُبست» که در عبارت عربی وجود دارد سوالی نیست ولی در گزینه‌های (۱) و (۲) به صورت سوالی ترجمه شده است. همچنین در گزینه (۱) کلمه «زیرا» وجود دارد که در اصل عبارت عربی وجود ندارد. در ضمن «لا یغمد» منفی است ولی در گزینه‌های (۱) و (۲) مثبت ترجمه شده است. در گزینه (۲) علاوه بر ایرادهای ذکر شده؛ عبارت «نیز گاهی» وجود دارد که در اصل عبارت عربی وجود ندارد. در گزینه (۴) ترجمه «توان آن را از غلاف کشید» کاملاً اشتباه است زیرا واژه در عبارت عربی وجود ندارد. همچنین «لا یغمد» به معنای غلاف کردن است و نه غلاف کشیدن.
۶. گزینه ۲ «أن أراک حقیقه» مفعول به است که در گزینه (۱) در نقش مضاف‌الیه ترجمه شده است. علاوه بر آن در این گزینه آمده است «جواب تو» در حالی که در عبارت عربی «جوابی» است یعنی «جواب من». در گزینه (۳) فعل «أراک» که «أنا» فاعل آن و «ک» مفعول به آن است برعکس ترجمه شده است؛ یعنی «أنا» در نقش مفعول به و ضمیر مفرد مذکر مخاطب در نقش فاعل ترجمه شده است. در ضمن می‌بایست می‌گفت پاسخ من را نه پاسخ را. در گزینه (۴) مصراع اول عبارت عربی به صورت سوالی ترجمه شده است در حالی که این مصراع شامل ادات شرط و فعل شرط است و در کل می‌بایست به صورت شرطی ترجمه می‌شد نه سوالی. در ضمن «لا تجعل» معطوف به جواب شرط یعنی «اسمح» است ولی در این گزینه «لا تجعل» به صورت معطوف ترجمه نشده است و نیز عبارت «جوابی» ترجمه شده «جواب آن»، و «لا تجعل» به جای «قرار مده»، «نباشد» ترجمه شده است. در نتیجه در ترجمه این گزینه اشکالات فراوانی وجود دارد.

۷. گزینه (۴) معنای «من لا عوده کثفت أغصانه!» این است: کسی که چوبیش لطیف باشد، شاخه‌هایش زیاد و متراکم می‌شود که تنها گزینه (۴) متناسب با این ترجمه است.
۸. گزینه (۱) در گزینه (۲) «نقلوا» جمع مجهول است در حالی که «نقل شده» در عبارت فارسی مفرد مجهول است. در ضمن واژه «عادة» هم تعریب نشده است. در گزینه (۳) «هذا» در نقش نعت تعریب شده است نه منعت که در عبارت فارسی وجود دارد و «ما» موصوله بر سر «ینافی» اضافه است. به علاوه در این گزینه واژه «عادة» نیز تعریب نشده است. هر چند در گزینه (۱) «واو» عطفی که در جمله فارسی وجود دارد تعریب نشده است ولی ظاهراً صحیح‌ترین و دقیق‌ترین تعریب به نظر می‌رسد.
۹. گزینه (۲) در گزینه (۱) عبارت «الیوم» تعریب درستی از «تا این تاریخ» نیست در ضمن «اثنان» که معطوف «اربعمائة» است می‌بایست مجرور به یاء باشد نه مرفوع به الف و «ثلاثون» هم به تبع آن می‌بایست «ثلاثین» می‌شد. کلمه «بعد» هم در عبارت فارسی وجود ندارد. در گزینه (۳) «باقی» اسم منقوص است که در نقش خبر «ذلک» می‌باشد و می‌بایست تنوین (ـٌ) بگیرد، اما از آنجا که تنوین رفع یا جر بر یاء ثقیل است، لازم است که حرف عله (یای منقوص) در «باقی» [و در کل هر اسم منقوص دیگری] حذف گردیده و به جای آن تنوین کسره بگیرد (باق) که در این صورت اعرابشان تقدیری است. «إلی یومنا» نیز تعریب دقیقی از «تا این تاریخ» نیست. در ضمن «من الهجرة الألفية الأولى» تعریب دقیقی از «هزاره اول هجرت» نیست. در گزینه (۴) ذلک در نقش نعت است نه منعت. «إثنان» مضاف‌الیه است لذا می‌بایست مجرور به یاء می‌شد نه مرفوع به الف. به علاوه «بعد الهجرة بألف سنة» تعریب درستی از «هزاره اول هجرت» نیست. در گزینه (۲) هر چند «هذا» در نقش نعت تعریب شده است ولی بی‌مشکل‌ترین گزینه به نظر می‌رسد.
۱۰. گزینه (۳) در تمام گزینه‌ها به جز گزینه (۳) اسم مکان یا به صورت ضمیر بارز و یا به صورت اسم ظاهر وجود دارد ولی در گزینه (۳) اسم مکان وجود ندارد و این خطاست.
۱۱. گزینه (۲) تشکیل صحیح عبارت چنین است که تنها گزینه (۲) با آن تطبیق دارد:
عبادالله! احذروا يوماً تُفحصُ فيه الأعمالُ و یكثرُ فيه الزلزالُ وَ تشيبُ فيه الأطفالُ.
۱۲. گزینه (۱) تشکیل صحیح عبارت چنین است که تنها گزینه (۱) با آن مطابقت دارد:
ضعفَ أمرُ نصر بنِ سیارٍ صاحبِ مروانَ بنِ محمدٍ علی بلادِ خراسانَ و کانت له حروبٌ أكثرُ فیها الحیلُ و المکاید!
۱۳. گزینه (۲) «أقوال» در گزینه ۲ منصرف است و می‌بایست «من أقوال» می‌آمد.
۱۴. گزینه (۳) در گزینه (۱) نقش «ذلک» را که مفعول به دوم جزی‌نام است را اشتباه بیان کرده است و نقش آن را مفعول مطلق مقدم گفته است و در اصل به این صورت بوده است «جزی‌نام ذلک بکفرهم». در گزینه (۲) «نجازی» علاوه بر آنکه للمتكلم مع الغير است نه للغائب، جزو افعال ناقص است (جزی) نه أجوف. در گزینه (۴) دلیلی برای ممنوع من الصرف بودن «کفور» وجود ندارد. در گزینه (۳) هر چند که «کفروا» للغائبین است نه للغائب ولی صحیح‌ترین گزینه به نظر می‌رسد.
۱۵. گزینه (۲) در گزینه (۱) «السبعة» نعت است ولی نه مجرور بلکه منصوب بالتبعية للمنعت است. در گزینه (۳) «الأقالیم» مفعول به فعل مجهول است و منصوب. در گزینه (۴) «تحت» جزو ظروف مکانی است نه زمانی.
۱۶. گزینه (۱) در گزینه (۲) علاوه بر اینکه «سنة» معرف بالاضافه نیست، مضاف‌الیه و مجرور هم نیست بلکه ظرف است و منصوب. در گزینه (۳) «لیال» جمع «لیلة» در اصل لیالی بوده است لذا اسم منقوص است و اسم منقوص صحیح الآخر نیست. در گزینه (۴) در فعل «مضین» اصلاً اعلالی صورت نگرفته است.
۱۷. گزینه (۲) در گزینه (۱) الأمس معرب و متصرف است. قاعده أمس این است که چنانچه بدون «ال» باشد یعنی «أمس» ترجیحاً ظرف است و مبنی بر کسر ولی چنانچه مقرون به «ال» باشد یعنی «الأمس» معرب و متصرف است. در گزینه (۳) درست است که

- «علم» از افعال قلوب است ولی در اینجا چون یک مفعول به گرفته است دیگر در ترکیب آن نمی‌بایست آن را جزو افعال قلوب به حساب آورد. در گزینه (۴) «ما» اسم موصول است و در نتیجه در شمار معارف می‌باشد؛ لذا نکره مخصصه نیست.
۱۸. گزینه (۳) در گزینه (۱) «بین» نکره مخصصه نیست چون به معرفه اضافه شده است؛ معرفه می‌باشد. در ضمن «بین» جزو ظروف معرب است. در گزینه (۲) «یجلن» فعل معتل ناقص (جلی) است نه مثال. در گزینه (۴) «سوافر» جمع «سافرة» جامد نیست زیرا مفرد آن اسم فاعل است و مشتق.
۱۹. گزینه (۳) در گزینه (۱) صحیح است زیرا در قاعده اسم نسبت داریم که چنانچه اسم بر وزن «فعیلة» باشد (مثل عقیده) در اسم نسبت «یاء» آن حذف و ماقبل آن مفتوح می‌شود در نتیجه «عقیده» می‌شود «عقدی». البته این قاعده به دو شرط قابل اجرا است: ۱- کلمه مضاعف نباشد (مانند حقیقه در گزینه (۳) لذا مصغر حقیقه در گزینه (۳) می‌شود حقیقی نه حقی. ۲- واو العین نباشد. گزینه (۲) نیز صحیح است زیرا در اسم نسبت قاعده داریم که اسم مختوم به الف تأنیث؛ یجوز حذف الفه: ذکرئ، یجوز قلبها واو: ذکروی، یجوز أن یزاد قبل الواو المقلوبة ألف: ذکرایی. گزینه (۴) هم بدیهی است که صحیح است زیرا اسم مختوم به همزه چه همزه تأنیث باشد چه نباشد قلب همزه به واو صحیح است لذا «بیداوی» صحیح است.
۲۰. گزینه (۴) در گزینه (۱) صحیح است زیرا در قواعد تصغیر داریم اگر سومین حرف کلمه‌ای «الف» یا «واو» باشد در صیغه تصغیر «الف» یا «واو» را به «یاء» تبدیل می‌کنیم و یا در «یاء تصغیر» ادغام می‌کنیم پس مصغر رسول می‌شود رسیل. گزینه (۲) نیز صحیح است زیرا در قواعد تصغیر داریم اگر تاء تأنیث به جای محذوف آمده باشد (وصل ← صلة) در صیغه تصغیر اصل محذوف را بازمی‌گردانیم و تاء تأنیث را هم به حال خود باقی می‌گذاریم در نتیجه صلة می‌شود وصیلة. گزینه (۳) هم صحیح است زیرا زمانی که سومین حرف کلمه‌ای را که می‌خواهیم تصغیر کنیم «یاء» باشد بنابراین «کثیر» می‌شود «کثیر». گزینه (۴) به این خاطر اشتباه است که اگر حرف چهارم اسم «واو» یا «الف» باشد در صیغه تصغیر آن «یاء» را در «یاء» تصغیر ادغام می‌کنیم.
۲۱. گزینه (۴) زیرا در عبارت «فالمؤمنات هنّ اللّاتی ... رهنّ» ضمیر «هنّ» نشانگر غایب است ولی در گزینه (۴) «تتقین» فعل مخاطب است در نتیجه نمی‌توان آن را در جای خالی مذکور قرار داد.
۲۲. گزینه (۱) زیرا قاعده داریم که چنانچه به مصدر «الناء» مرّة ملحق شود؛ عمل مصدر باطل می‌شود. ساختار اسم مرّة در فعل ثلاثی «فَعْلَة» و در غیر ثلاثی «مصدر + ة» است. اسم مرّة مصدری است که دلالت بر وقوع فعل در یک مرتبه می‌کند. البته گاهی «ة» در اصل مصدر وجود دارد مثل رؤیت در گزینه (۱)؛ لذا گزینه‌های (۲) و (۳) لغیة و نظرة اسم مرّة اند. در گزینه (۴) هم عمل مصدر باطل است زیرا إجابات جمع است زمانی که جمع بسته شود عمل نمی‌کند.
۲۳. گزینه (۳) در گزینه (۱) الخاسرون خبر است که مفرد است و «هم» قبل از آن ضمیر فصل است چرا که خبر معرفه آمده است. در گزینه (۲) یجعلون خبر است که به صورت جمله فعلیه است. در گزینه (۴) طالبُ خبر یصبح است. در گزینه (۳) برکاتُه باقیة خبر است که جمله اسمیه است.
۲۴. گزینه (۳) در گزینه (۱) بدین خاطر اشتباه است که در اسم فعل، شرط است که بر معمولش مقدم شود و نیز بین اسم فعل و معمولش فاصله نبفتند؛ در این گزینه «عنی» معمول اسم فعل است که با «یا خانن» فاصله افتاده است. در گزینه (۲) چون «هلم» به معنای أسرع است و أسرع با الی مفعول به می‌گیرد لذا «هلم» نیز می‌بایست «الی» به دنبالش بیاید یعنی هلم إلی الصف. در گزینه (۴) ظاهراً ساختار اسم فعل دیده نمی‌شود. تمام قواعد اسم فعل در گزینه (۳) رعایت شده است.
۲۵. گزینه (۱) قاعده: در فعل «کان» نون مضارع مجزوم جوازاً حذف می‌شود زمانی که بعدش همزه وصل نباشد (مانند گزینه ۴ که همزه وصل دارد المؤمنین) و نه ضمیر نصب و وقف نیز نشده باشد. در گزینه (۲) فعل أکوان منصوب است نه مجزوم لذا می‌شود لن أکون. در گزینه (۳) هم در أکون نمی‌بایست اعلال حذف صورت می‌گرفت.